JMÉNO RŮŽE

Umberto Eco

Rok prvního vydání: 1980

V českém překladu kniha vyšla v roce 1985.

Dílo patří do kánonu světové literatury. Je významné zejména autorovou spisovatelskou obratností a jeho historickými znalostmi a jazykovou dovedností. V knize se vyskytuje několik tematických rovin – detektivní, historická, filosofická, náboženská, které se navzájem mísí a doplňují. Díky několika úhlům pohledu si dílo každý čtenář může interpretovat jinak. Dílo svým dějem i myšlenkami zapadá do křesťanského středověku, do italského klášterního prostředí.

Kniha byla zfilmována v roce 1986 režisérem Joanem-Jacquesem Annaudem. Jméno růže bylo i zdramatizováno. Nejprve v Českém rozhlase v roce 2002 v režii Ivana Chrze. Tato rozhlasová inscenace získala cenu Prix Bohemia Radio 2006 v kategorii Rozhlasová inscenace pro dospělé posluchače. V roce 2011 bylo dílo převedeno do divadelní inscenace v Městském divadle v Brně v režii Petra Krajcika. Dále ve Východočeském divadle Pardubice taktéž v režii Petra Krajcika; premiéra se odehrála v roce 2013.

Rozsah textu: cca 410 – 550 stránek (podle vydání)

Zájmy: historie, detektivka, teologie

Čtenářská zkušenost: několik rovin textu vzájemně se proplétajících a doplňujících, více postav. Možnost číst i jen jako detektivku nebo historický román, ale čtenář nepronikne do všech rovin, které text nabízí.

Všeobecné znalosti: dějiny křesťanského středověku a Bible

Oborově specifické znalosti a zkušenosti: kniha nevyžaduje zvláštní znalosti literárně-vědní, stylistika – propojování textových rovin, rámcová kompozice

Slovní zásoba: náboženská terminologie: nešpory, kompletář,...

historická terminologie: skriptorium, iluminátor, ...

latinské výrazy: Vade retro!, Deus non est,...

Kniha obsahuje vysvětlivky.

Větné konstrukce: větné celky nejsou nijak zvlášť složité, ani dlouhé. Složitost vět spočívá zejména v cizích / neznámých slovech

OBEZNÁMENOST S LITERÁRNÍMI POSTUPY:

a) děj: v detektivních pasážích čtenář očekává napětí, ve filozoficko-křesťanské rovině pozbývá text dynamičnost (monology, úvahy, rozvíjení, popisy událostí již proběhlých)

b) časový sled: prolíná se zde minulost s přítomností, čtenář musí tedy být flexibilní

c) dějové linie: čtenář musí být všímavý, protože zde musí sledovat současně několik dějových linií a propojovat je; orientaci mu částečně usnadňují názvy kapitol

d) perspektiva: příběh je vyprávěn z hlediska ústřední postavy – ich-formou a do toho jsou vloženy dialogy či vzpomínky s jinými postavami/ jiných postav

e)smysl: je zde několik významových úrovní: filozofická a náboženská (dvojpapežství, trojpapežství, boj proti kacířství), historická (spory mezi františkány a dominikány, boj o investituru), literární (ochrana knih a knihoven)

OBEZNÁMENOST S LITERÁRNÍMI POSTAVAMI:

a) charakter postav: vyprávění je retrospektivní, tedy sledujeme příběh z mládí ústřední postavy a její vzpomínky na osoby, s nimiž se setkala, dále bilancování stárnoucího mnicha; to souvisí s proměnou vnímání života a událostí, které se staly, s postupujícím věkem nejen u Adsona, ale i u dalších osob; zmoudření

b) počet: je zde velký počet postav vedlejších a 2 hlavní

c) vztahy: povaha vztahů mezi hlavními a vedlejšími postavami se v průběhu příběhu proměňuje v souvislosti s blížícím se církevním koncilem a objasňováním vražd v klášteře